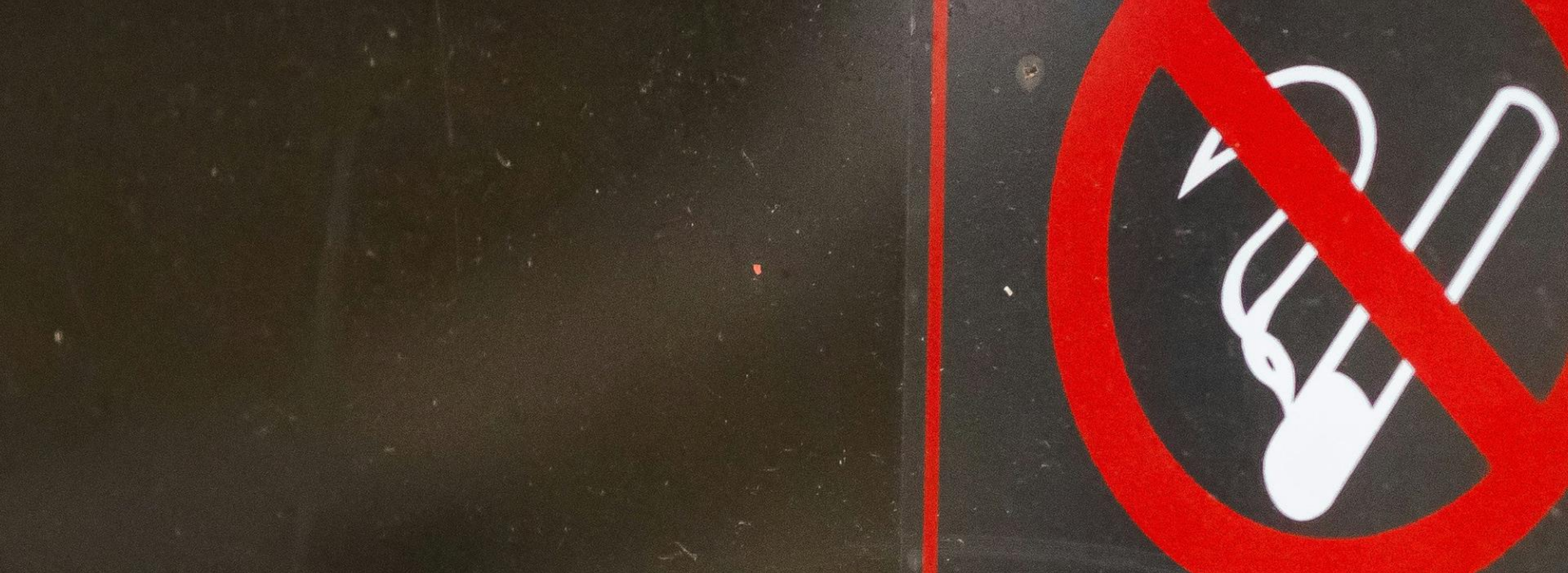
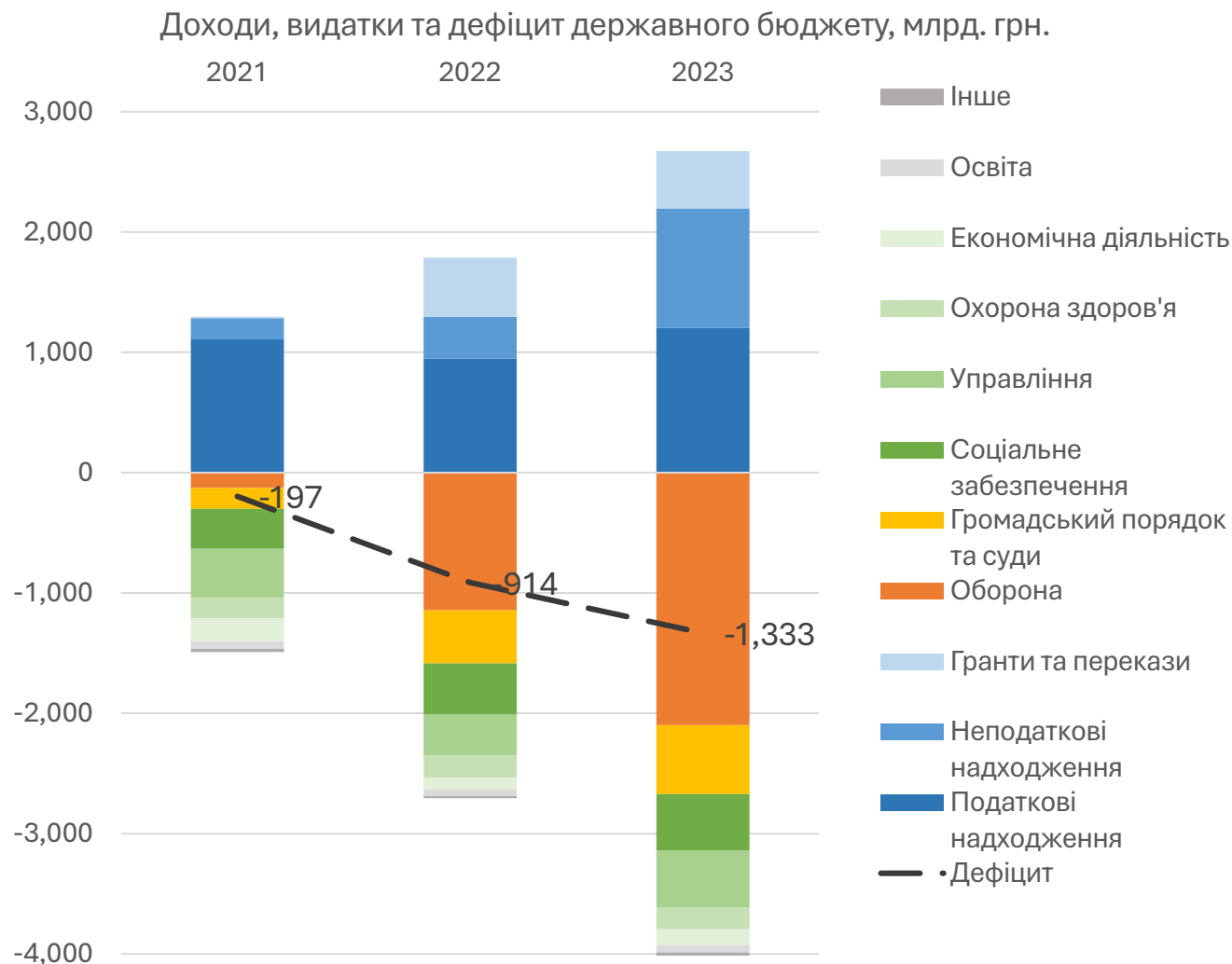

ЯКОЮ МАЄ БУТИ ПОЛІТИКА ОПОДАТКУВАННЯ ТЮТЮНУ В УКРАЇНІ?

БЮДЖЕТНИЙ КОНТЕКСТ

Війна вимагає грошей

Джерело: Openbudget, розрахунки ЦЕС

Незважаючи на ріст податкових надходжень, дефіцит бюджету у 2024-му році зріс.

Видатки держбюджету без урахування військової допомоги в натуральній формі за 8 місяців сягнули 2 281 млрд грн, додавши 12,6% рік до року.

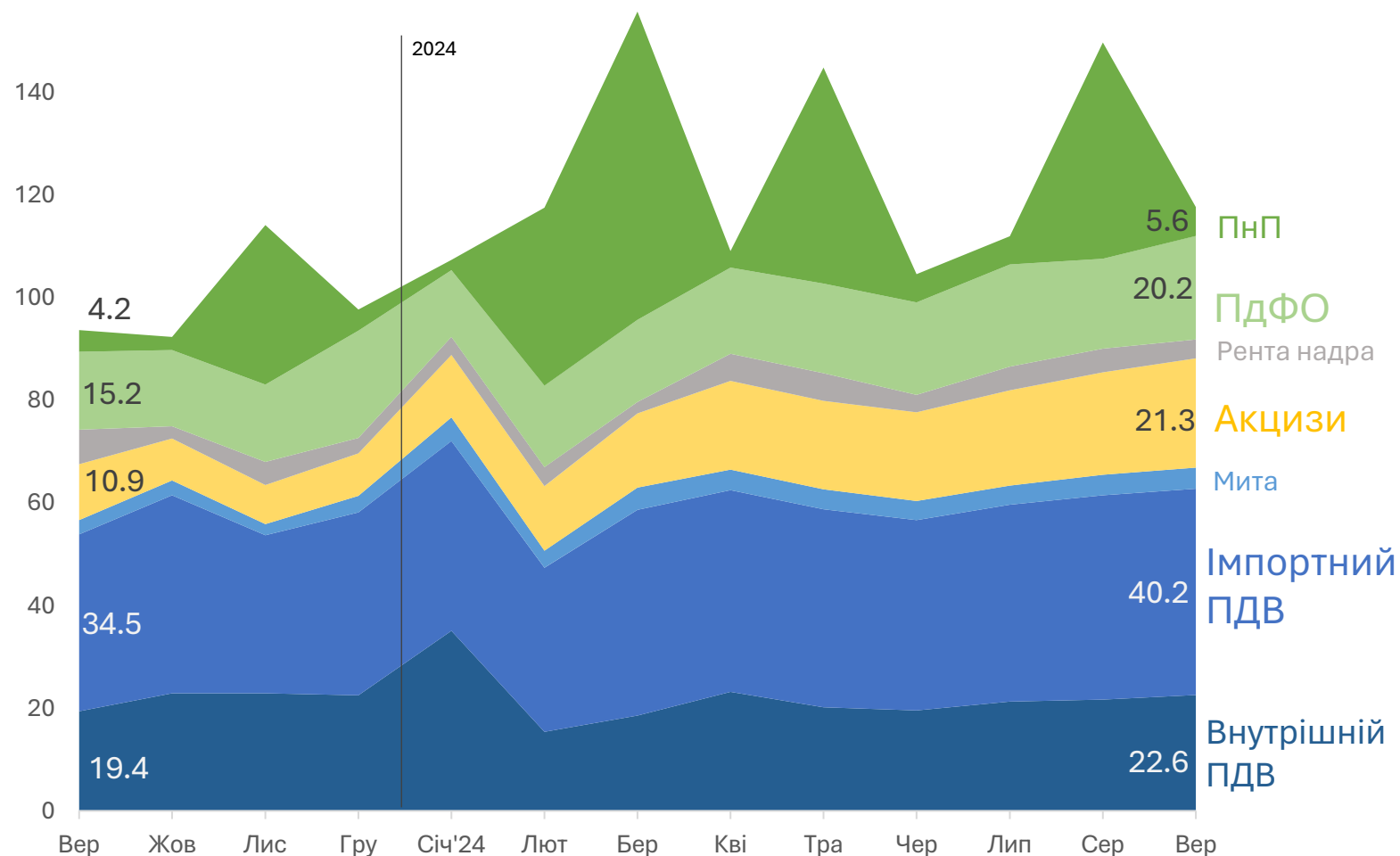
Видатки на оборону та безпеку за 8 міс склали 1 308 млрд грн, зрісши на **15,3% до попереднього року.**

Це 57% усіх видатків.

Необхідність фінансувати оборонні видатки штовхає на підвищення податків.

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

Вага акцизів у податкових надходженнях зростає

Податкові надходження держбюджету у вересні склали **117,9 млрд грн**, додавши **26%** рік до року.

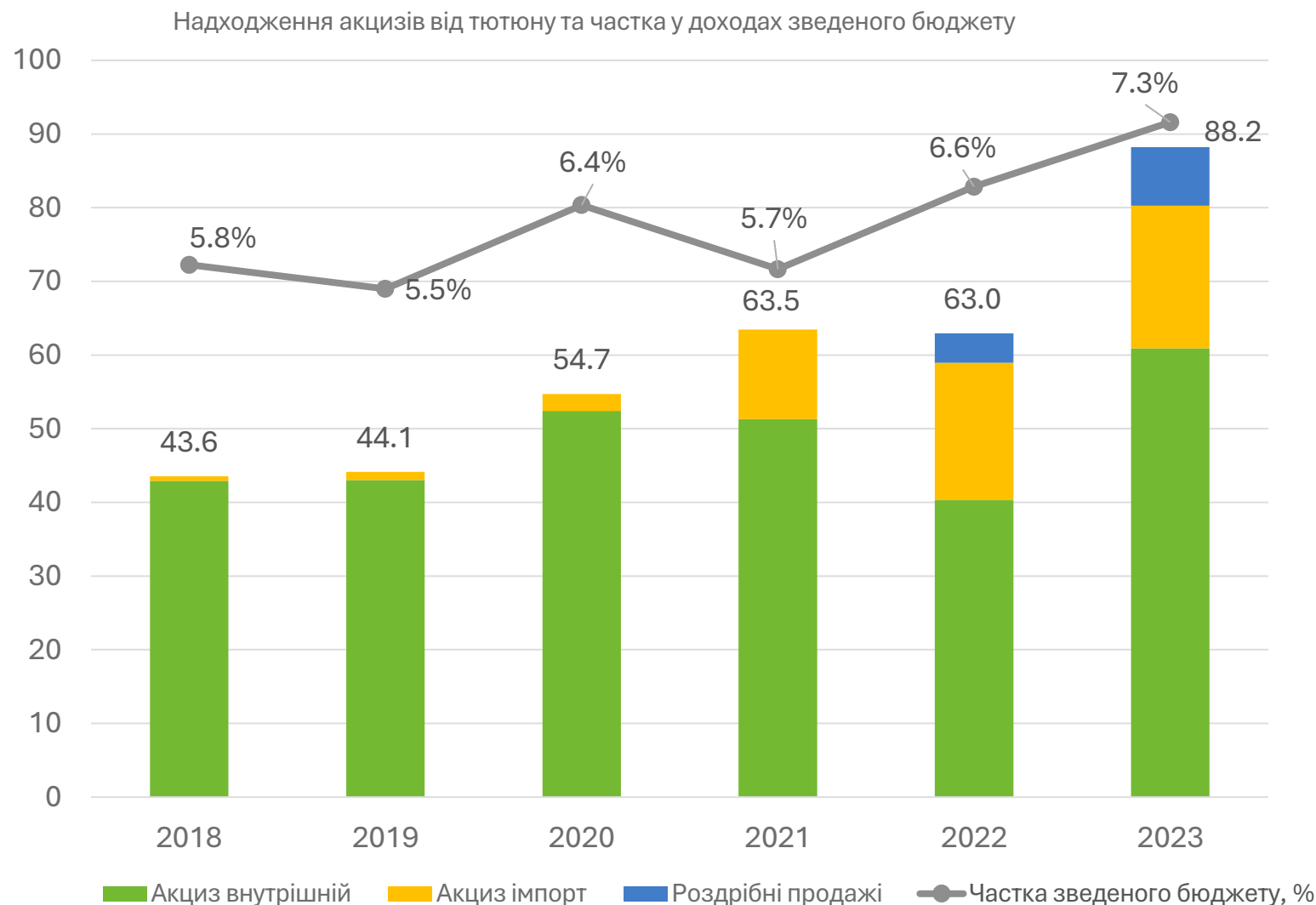
Надходження **акцизів** зросли на **95%** до вересня 2023 року.

ПДВ виріс на 16,5%.

Основним двигуном надходжень акцизів є імпортні пальне і нікотинові вироби.

АКЦИЗНІ НАДХОДЖЕННЯ

Зростання акцизних надходжень у 2023-2024

У 2023 номінальні надходження зросли на 38,9% до 2021 року, перевищивши накопичену інфляцію за 2022-23 роки (33%), на фоні оціночного спаду населення на 14%.

Триваюче зростання доходів на фоні помірної інфляції і низького росту споживчих витрат може вказувати на те, що зусилля по детінізації дають певні (хоч і не сталі) результати.

ЦІНОУТВОРЕННЯ І ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ

Ціна пачки сигарет середнього класу

На початок листопада 2024 року ціна пачки сигарет з фільтром середнього класу склала 96,16 грн.

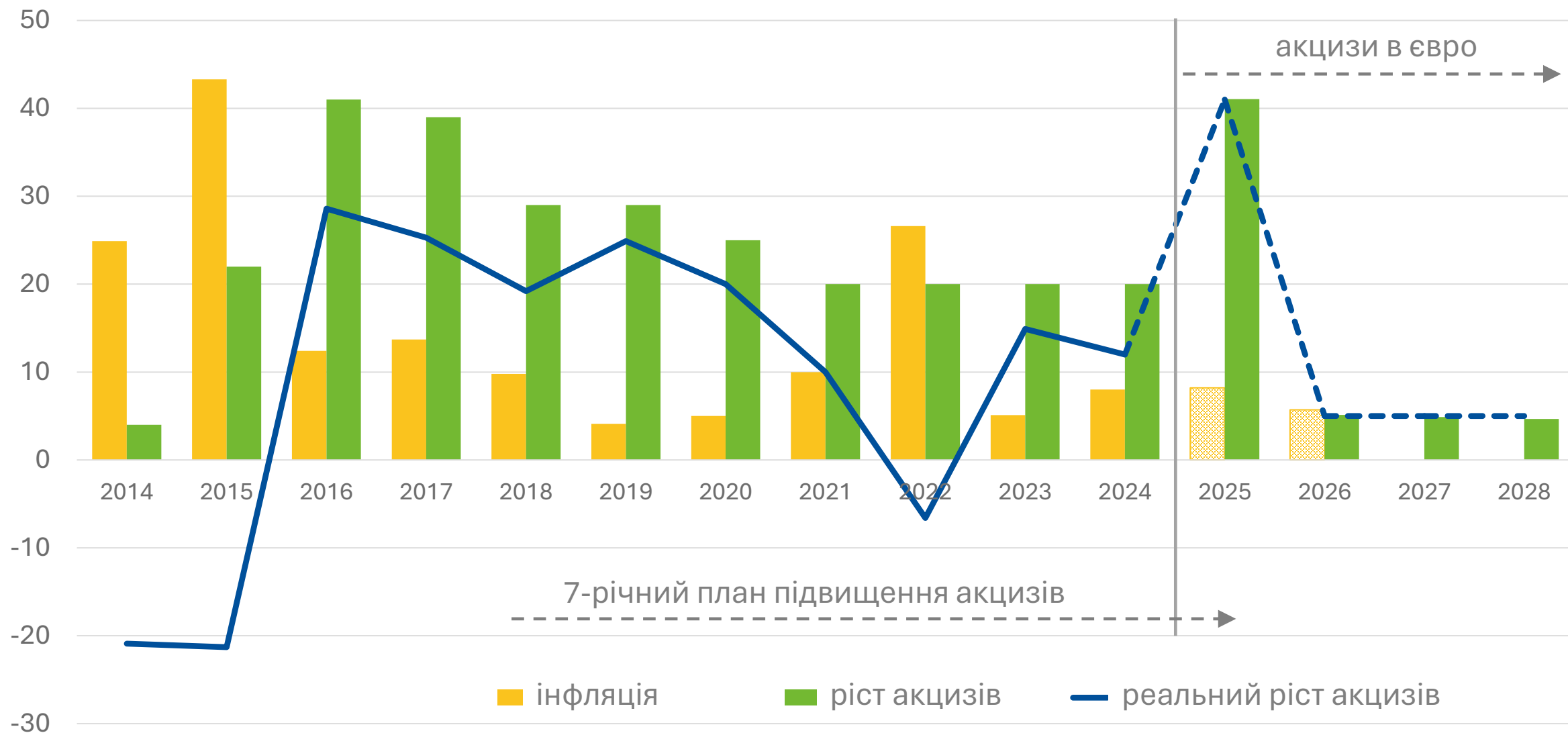
Ціна включає:

- акциз: 50,34
- ПДВ: 16,03

Всього непрямих податків: 66,37 (69% роздрібної ціни).

З січня частка податків у ціні пачки знизилася з 77% до 69%.

НОМІНАЛЬНІ ТА РЕАЛЬНІ АКЦИЗИ

ОГЛЯД СПОЖИВАННЯ

Структура ринку: ~49% преміум+середній, ~31% економ, ~20% ТБЕНи

Середнє споживання: 15,9 сигарет та стіків щодня на курця (IMF WEO 2023)

Поширення куріння: 23,2% (ВОЗ), 24,5% (42,5% чоловіки, 14,8% жінки).

Частка курців поступово спадала до 2017-го року, однак ТБЕНи та електричні сигарети розвернули цей тренд.

З вересня 2024 заборонені ароматизовані: електронні сигарети, рідини та тютюн для самокруток.

НОВИЙ ПЛАН ПІДВИЩЕННЯ АКЦИЗІВ

Законопроект №11090 проголосований у першому читанні 04.06.2024

1 EUR = 45.5 UAH

Вид акцизу	Одиниці	2021	2022	2023	2024	2024/ EUR	2025	2026	2027	2028
Специфічний акциз		UAH	UAH	UAH	UAH		EUR	EUR	EUR	EUR
Цигарки	1000 шт	1 089	1 306	1 568	1 881	41.3	58	61	64	67
Тютюн, нікотинові подушечки*	1 кг	1 368	1 641	1 970	2 363	51.9	73	77	81	85
ТВЕНи	1000 шт	1 456	1 747	2 097	2 517	55.3	70.40	70.80	71.14	72.00
Рідини для електронних циг.	літр	3 000	3 000	10 000	10 000	220				
Мінімальний акциз										
Цигарки	1000 шт	1 456	1 748	2 097	2 517	55.3	78	82	86	90
Адвалорний акциз	%	12	12	12	12		12	12	12	12

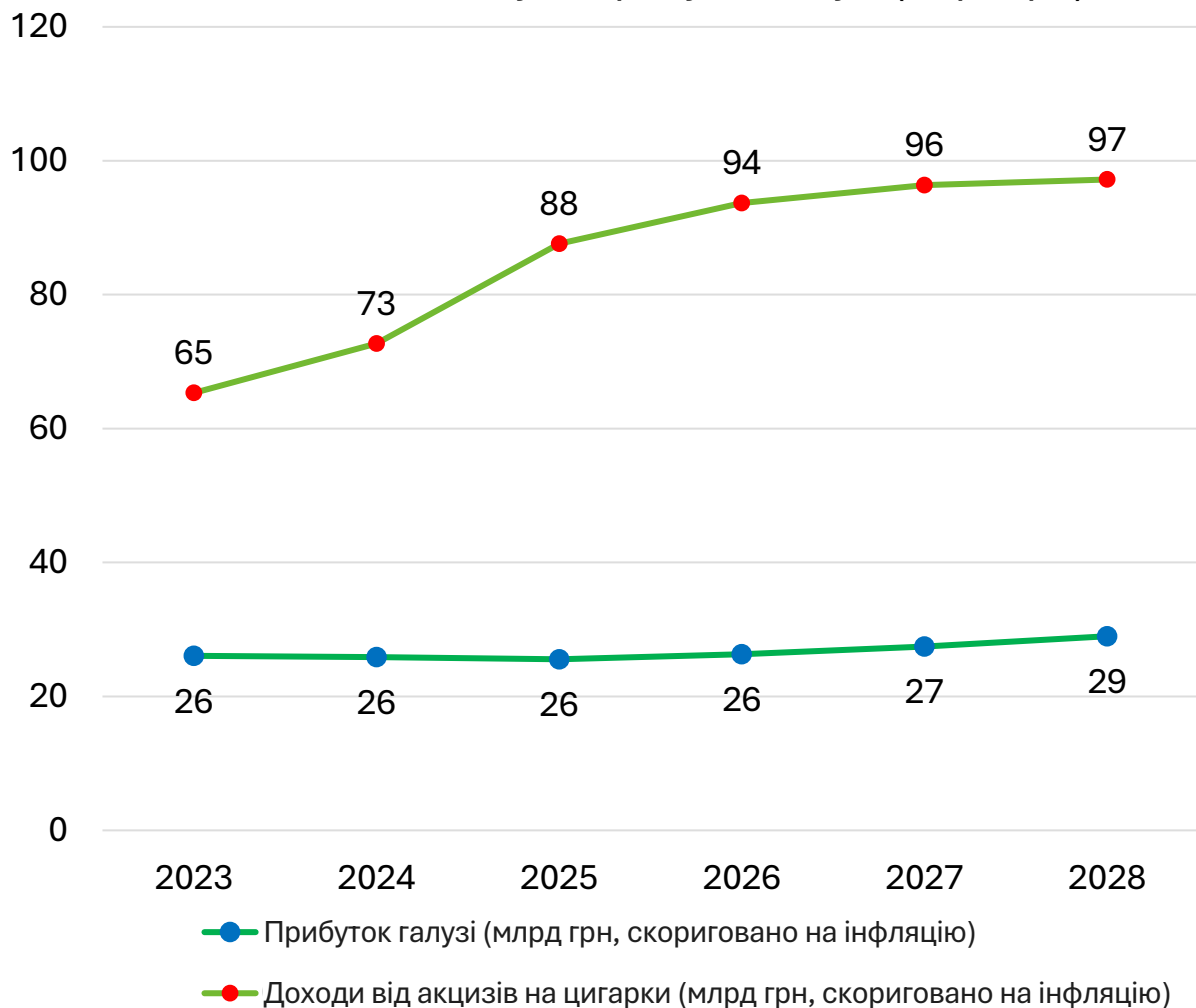
Старий 7-річний план передбачав досягнути мінімальних ставок ЄС у 2025-му році за курсу 1 євро = 33.5 грн.
Внаслідок девальвації «стара» ставка акцизу на 2025 рік вже менше 65 євро.

- + встановлення ставок у євро
- + досягнення **ЧИННИХ** ставок ЄС у 2028 році
- + запровадження акцизу для подушечок з 01.09.2024
- + анти-форстолінг (коеф 1,5 за 3міс до підвищення)
- **преференція для ТВЕН**

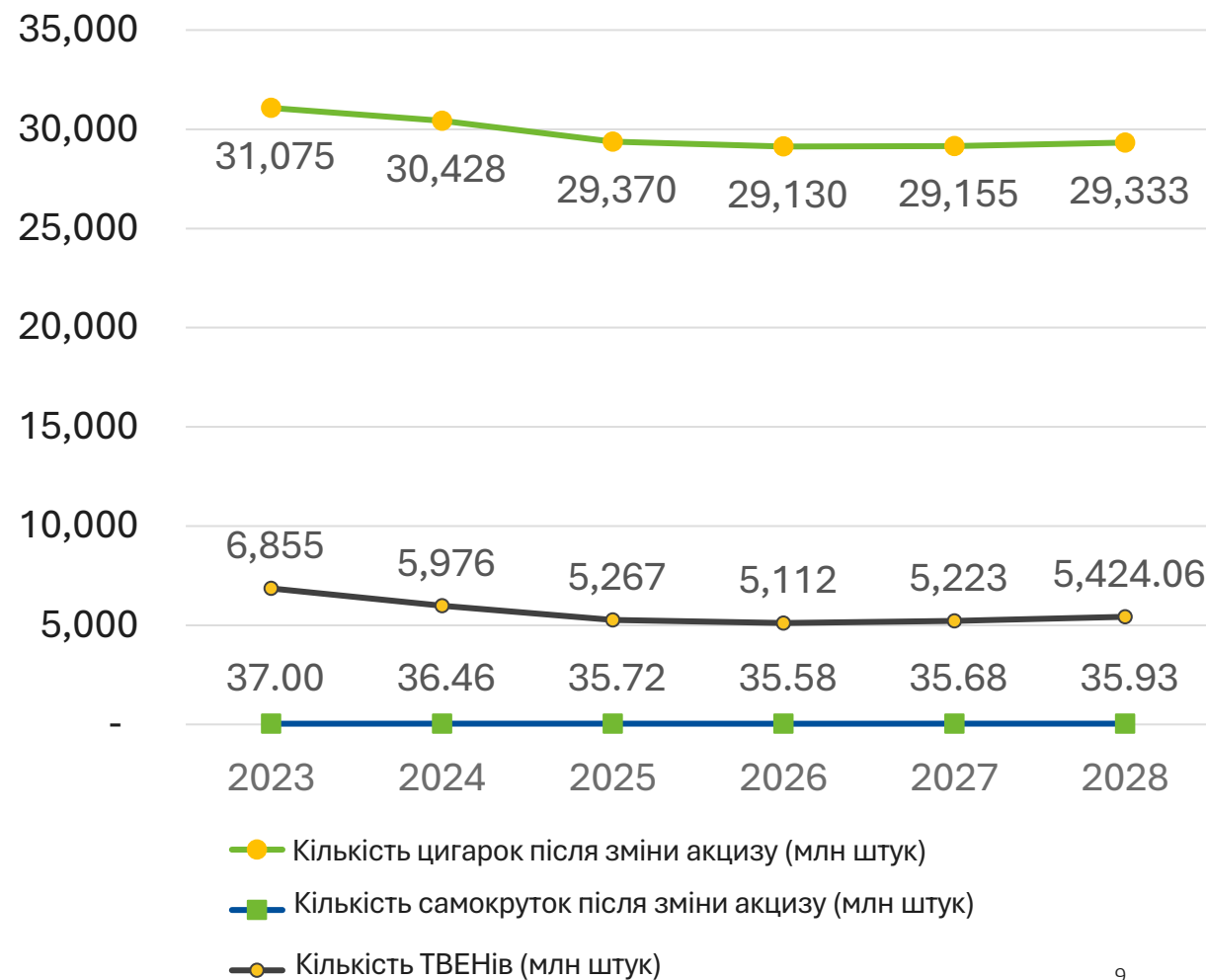
ЕФЕКТ ВІД ПІДВИЩЕННЯ АКЦИЗІВ

Модель TETSIM (WiiW)

Доходи бюджету та прибутки галузі (млрд грн)

Споживання (млн шт)

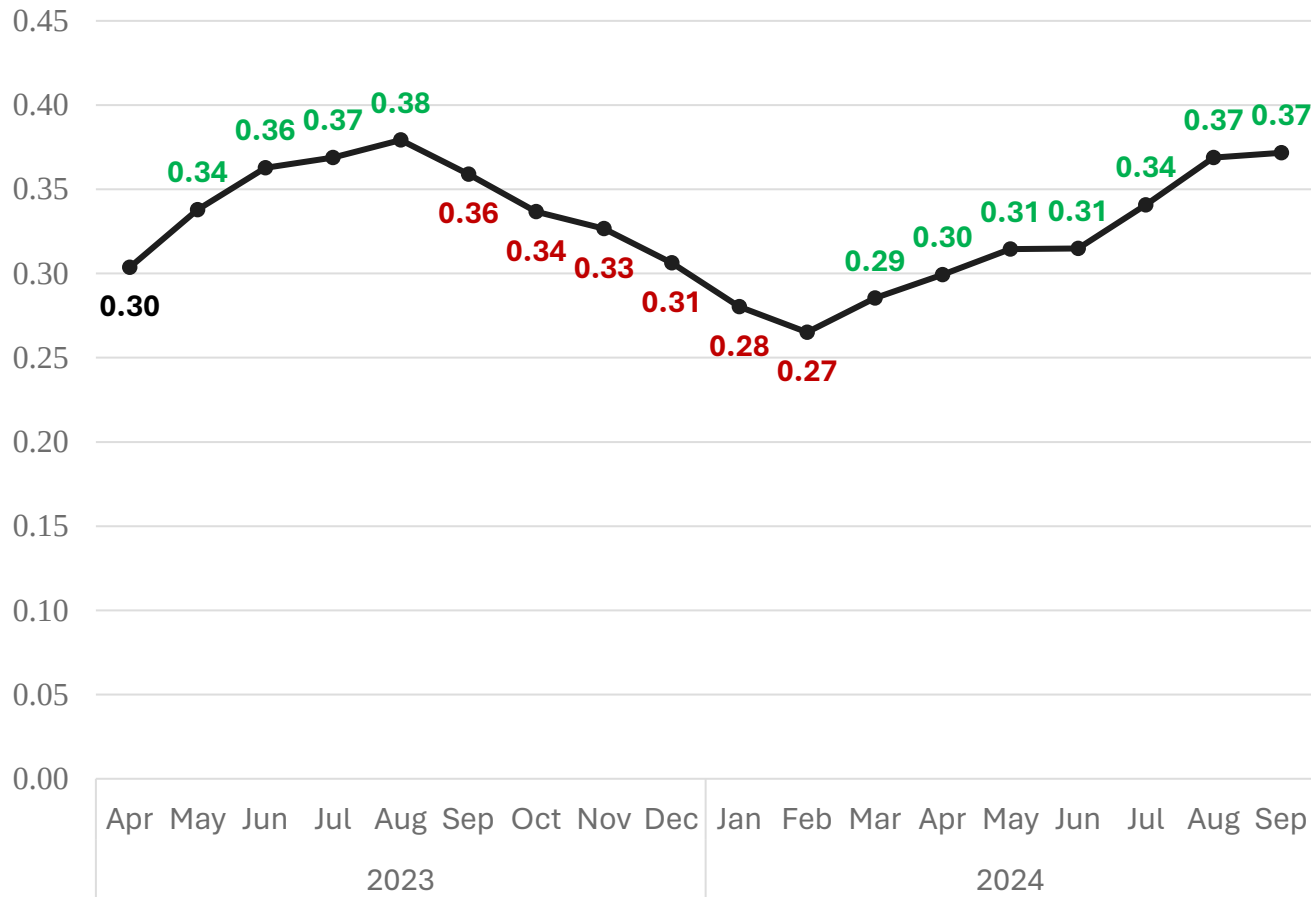
ЧИ ОБҐРУНТОВАНА ПРЕФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ТВЕН?

- 1) Втрата надходжень до бюджету – 18-20 млрд грн за 4 роки через нижчий акциз на ТВЕН
- 2) Можливий перехід частини курців нелегальних сигарет на ТВЕНи компенсується втратою доходів від переходу курців легальних сигарет
- 3) Можливий менший негативний вплив на здоров'я на сьогодні не підтверджений надійними дослідженнями, зворотня сторона – нижчий бар'єр для нових курців, особливо молоді

ПРОДАЖІ ТА ТІНЬОВИЙ СЕКТОР

Зусилля по боротьбі з тінню дають результати, але вони не є сталими

Середньоденні продажі тютюну через РРО, млрд грн

Джерело: ДПС

Нелегальний тютюн виробляється на нелегальних площадках, а також, імовірно, на ліцензованих виробництвах.

Збут відбувається через великі мережі кіосків, боротьба на місцях залежить від спроможності місцевої поліції

Іншим каналом продажів, в т.ч. координації дрібного гурту є онлайн, зокрема – канали у Телеграм

ДЯКУЮ!